

wersja sylabusu dostępna cyfrowo

Projektowanie uniwersalne

Universal Design

Metryka przedmiotu

Program studiów dla przedmiotu obowiązujący od cyklu kształcenia: 2025/2026

Kierunek studiów: Architektura wnętrz

Rok i semestr studiów: Rok drugi, Semestr czwarty

Poziom kształcenia: Studia pierwszego stopnia

Profil kształcenia na kierunku: Praktyczny

Moduł kształcenia dla przedmiotu: Kierunkowy

Nazwa specjalizacji (jeśli przedmiot specjalizacyjny): Nie dotyczy

Status przedmiotu: Obligatoryjny

Liczba godzin

Tabela 1. Liczba godzin na studiach stacjonarnych i studiach niestacjonarnych

Forma zajęć	Liczba godzin studia stacjonarne	Liczba godzin studia niestacjonarne
Laboratorium	15	8
Razem za zajęcia dydaktyczne	15	8
Praca własna studenta	35	42
Ogółem	50	50

Liczba punktów ECTS

2 punkty ECTS

Forma zaliczenia

Tabela 2. Forma zaliczenia zajęć

Forma zajęć	Forma zaliczenia	Waga
Laboratorium	Zaliczenie na ocenę	100%

Wymagania wstępne

Brak wymagań wstępnych wynikających z następstwa przedmiotów.

Cele kształcenia przedmiotu

1. Zrozumienie idei projektowania uniwersalnego („Design for All”) jako filozofii tworzenia przestrzeni dostępnych, użytecznych i bezpiecznych dla jak najszerszego grona odbiorców.
2. Nabycie umiejętności identyfikacji barier architektonicznych (fizycznych, sensorycznych, komunikacyjnych) oraz projektowania rozwiązań eliminujących te bariery w przestrzeni publicznej i prywatnej.
3. Rozwinięcie wrażliwości społecznej i empatii wobec potrzeb osób o zróżnicowanych możliwościach psychofizycznych (seniorzy, osoby z niepełnosprawnościami, rodzice z dziećmi).

Efekty uczenia się

Wiedza

Tabela 3. Efekty uczenia się w zakresie wiedzy

Lp.	Efekty przedmiotowe	Odniesienie do efektów kierunkowych	Metody weryfikacji efektów uczenia się
W1	Student zna zasady projektowania uniwersalnego, definicje niepełnosprawności i dostępności oraz uwarunkowania prawne dotyczące obiektów użyteczności publicznej (Ustawa o zapewnianiu dostępności)	AW_WG05	Kolokwium

Umiejętności

Tabela 4. Efekty uczenia się w zakresie umiejętności

Lp.	Efekty przedmiotowe	Odniesienie do efektów kierunkowych	Metody weryfikacji efektów uczenia się
U1	Student potrafi zdefiniować optymalne uwarunkowania funkcjonalno-przestrzenne dla osób o szczególnych potrzebach, projektując ergonomiczne układy (np. łazienka dla niepełnosprawnych)	AW_UW06	Projekt koncepcyjny strefy wejściowej lub sanitarnej dostosowanej do potrzeb OzN; Ocena ergonomii

Kompetencje społeczne

Tabela 5. Efekty uczenia się w zakresie kompetencji społecznych

Lp.	Efekty przedmiotowe	Odniesienie do efektów kierunkowych	Metody weryfikacji efektów uczenia się
K1	Student jest gotów do dostrzegania i krytycznej oceny zjawisk wykluczenia przestrzennego, interpretując je jako błąd projektowy wymagający naprawy	AW_KO01	Audyt dostępności wybranej przestrzeni publicznej (raport z analizy barier); Dyskusja
K2	Student jest gotów do ciągłego poszerzania wiedzy o standardach dostępności (np. pętle indukcyjne, tyflografika) i konsultowania rozwiązań z ekspertami	AW_KR01	Prezentacja nowoczesnych rozwiązań technologicznych wspierających dostępność; Research
K3	Student jest gotów do upowszechniania idei równości i integracji społecznej poprzez odpowiedzialne projektowanie przestrzeni "dla wszystkich"	AW_KR02	Aktywność w dyskusji o etyce projektanta; Uzasadnienie rozwiązań w projekcie

Treści kształcenia

Tabela 6. Treści kształcenia

Lp.	Treść kształcenia (tematyka zajęć)	Liczba godzin wykładów studia stacjonarne	Liczba godzin wykładów studia niestacjonarne
1	Filozofia Projektowania Uniwersalnego: 7 zasad Universal Design (użyteczność dla wszystkich, elastyczność, intuicyjność, czytelność, tolerancja błędów, mały wysiłek, odpowiednia wielkość)	2	1
2	Uwarunkowania prawne: Ustawa o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, Warunki Techniczne (działy dot. niepełnosprawnych), Konwencja ONZ	1	1
3	Antropometria i ergonomia OzN: Zasięgi ruchu osoby na wózku inwalidzkim, strefy manewrowe, parametry chwytu, specyfika poruszania się o kulach/laskach	1	0,5
4	Projektowanie łazienek dostępnych: Wymiary kabiny ustępowej, rozmieszczenie poręczy (stałe/uchylne), umywalki dla osób na wózkach, systemy alarmowe	1	0,5
5	Komunikacja pozioma i pionowa: Szerokości korytarzy, nawierzchnie antypoślizgowe, parametry pochylni (spadki, spoczniki), windy, schody (oznaczenia krawędzi)	1	0,5

Lp.	Treść kształcenia (tematyka zajęć)	Liczba godzin wykładów studia stacjonarne	Liczba godzin wykładów studia niestacjonarne
6	Wejścia do budynków: Strefa wejściowa bez barier, domofony, drzwi automatyczne, wycieraczki systemowe (bezpieczeństwo), oświetlenie	1	0,5
7	Dostępność sensoryczna (Wzrok): Potrzeby osób niewidomych i słabowidzących, ścieżki dotykowe (faktury prowadzące), kontrast kolorystyczny, tyflografika, alfabet Braille'a	1	0,5
8	Dostępność sensoryczna (Słuch): Potrzeby osób niesłyszących, pętle indukcyjne w recepcjach i salach, systemy wizualnej informacji głosowej	1	0,5
9	Systemy Informacji Miejskiej (SIM/SIP): Projektowanie czytelnej informacji wizualnej (wayfinding), piktogramy, fonty dostępne (bezszerifowe), wysokość umieszczenia informacji	1	0,5
10	Mieszkanie dostępne: Adaptacja wnętrza mieszkalnego dla seniora ("starzenie się w miejscu") – kuchnia, sypialnia, systemy inteligentne (Smart Home) wspierające samodzielność	1	0,5
11	Przestrzeń biurowa i publiczna: Lasy recepcyjne o obniżonym blacie, dostępne miejsca w salach konferencyjnych i kinowych, pokoje wyciszenia (neuroróżnorodność)	1	0,5
12	Grupy wykluczone cyfrowo i społecznie: Ubóstwo energetyczne, bezdomność, projektowanie włączające dla osób w spektrum autyzmu	1	0,5
13	Audyt dostępności: Metodyka przeprowadzania inwentaryzacji barier, listy kontrolne, symulacje niepełnosprawności (np. jazda na wózku, gogle symulacyjne)	1	0,5
14	Savoir-vivre: Zasady komunikacji i kontaktu z osobami z niepełnosprawnościami, język inkluzyny ("osoba z niepełnosprawnością" a nie "inwalida")	1	0,5
Razem		15	8

Metody kształcenia

Metody podające: Wykład problemowy, analiza przepisów prawa

Metody aktywizujące: Audyt terenowy (spacer badawczy)

Metody praktyczne: Projektowanie na rzutach (weryfikacja stref manewrowych), dobór wyposażenia specjalistycznego

Formy pracy: Praca indywidualna i w parach

Warunki zaliczenia

Tabela 7. Warunki zaliczenia zajęć

Sposób zaliczenia	Wagi (%)
Ćwiczenia wykonywane podczas zajęć	30
Kolokwium	40
Realizacja prac domowych	30
Razem	100%

Rozliczenie pracy własnej studenta

Tabela 8. Czynności i liczba godzin pracy własnej

Czynności w ramach pracy własnej	Szacowana liczba godzin studia stacjonarne	Szacowana liczba godzin studia niestacjonarne
Przeprowadzenie audytu dostępności we własnym miejscu zamieszkania lub na uczelni	9	11
Studium „Standardów dostępności” dla wybranego dużego miasta	10	12
Opracowanie rzutu łazienki dostępnej zgodnie z normami	7	8
Lektura Ustawy o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami	1	1
Przygotowanie planszy z projektem zaliczeniowym	8	10
Razem	35	42

Literatura obowiązkowa

1. Kowalewski K., Włącznik 2.0. Projektowanie bez barier, Fundacja Integracja 2024.
2. Steinfeld E., Maisel J., Universal Design: Creating Inclusive Environments, Wiley 2012.

Literatura uzupełniająca

Nussbaumer L.L., Human Factors in the Built Environment, Fairchild Books, 2018.